

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobce: **A-M B. S. D.**, nar. xxx, bez státní příslušnosti, t. č. bytem: M., K., zastoupeného Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem: Kovářská 4, 190 00, Praha 9, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odboru azylové a migrační politiky, pošt. schr. 21/OAM, 170 34, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2014, č. j. OAM-148/LE-LE21-LE21-2014,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2014, č. j. OAM-148/LE-LE21-LE21-2014 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou ze dne 5. 9. 2014 doručenou Krajskému soudu v Praze téhož dne domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl, že se azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), žalobci neuděluje, a že se žalobci podle § 14a zákona o azylu uděluje doplňková ochrana na dobu 24 měsíců ode dne právní moci rozhodnutí.

Žalobce v žalobě namítl, že dle jeho názoru žalovaný nepostupoval v souladu s ustanoveními § 12 písm. b) a § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu a ustanovení § 2 odst. 1 a § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Žalobce uvedl, že je osobou bez státní příslušnosti, narodil se ve městě A. v Sýrii a do začátku roku 2013 žil v uprchlickém táboře pro palestinské uprchlíky Al-Yarmouk. Žalobce upřesnil, že Sýrii opustil začátkem roku 2013, když začali bombardovat uprchlický tábor Al-Yarmouk a on přišel o své živobytí. Dále uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá, protože mu v uprchlickém táboře Yarmouk nic nezůstalo, přišel o byt a dílnu, takže vše, co vybudoval, je srovnáno se zemí.

Žalobce namítl, že žalovaný pochybil, když žalobci neudělil mezinárodní ochranu formou azylu podle § 15 odst. 3 písm. a) části věty za středníkem zákona o azylu. Žalovaný vyhodnotil uvedené ustanovení pouze jako ustanovení vylučující udělení azylu, přičemž nezohlednil část věty za středníkem v ust. § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu, která tyto osoby znovu zahrnuje pod osobní působnost zákona o azylu. Ustanovení § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu reflektuje znění čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok doplňkovou ochranu (dále jen „směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU“), a o obsahu poskytnuté ochrany a znění čl. 1 oddílu D Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků, která byla podepsána dne 28. 7. 1951 (dále jen „Ženevská úmluva“). Podle čl. 1 oddílu D Ženevské úmluvy z r. 1951 se „*tato Úmluva se nevztahuje na osoby těšící se v současné době ochraně či pomoci jiných orgánů nebo agentur OSN než Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Jestliže tato ochrana či pomoc už není z jakýchkoliv důvodů poskytována osobám, jejichž postavení dosud nebylo definitivně vyřešeno v souladu s příslušnými rezolucemi přijatými Valným shromážděním OSN, pak tyto osoby budou mít už tímto nárok na výhody této Úmluvy*“.

V souvislosti s uvedeným ustanovením Ženevské úmluvy žalobce poukázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 19. 12. 2012 ve věci C-364/11, známý pod názvem „*El Kott vs. BAH*“. V uvedeném případě byla Soudním dvorem Evropské unie řešena předběžná otázka týkající se výkladu čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Přestože byla uvedena směrnice zrušena dne 21. 12. 2013 nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU, je znění čl. 12 odst. 1 písm. a) obou směrnic totožný, a proto lze výkladové pravidlo z výše uvedeného rozsudku aplikovat i na případ žalobce. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla podána v řízení ve věci tří žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří byli palestínští uprchlíci pobývající v Libanonu. Všichni tři žadatelé museli z Libanonu vycestovat a opustit tábory provozované agenturou UNRWA. Maďarským úřadem pro imigraci a občanství jim byla přiznána pouze podpůrná (doplňková) ochrana, případně byl v jejich prospěch vydán zákaz navracení. Žadatelé podali žalobu k soudu proti rozhodnutí správního orgánu, kterým jim bylo odmítnuto přiznání postavení uprchlíka. Žalobci tvrdili, že jelikož jim již nebyla poskytována pomoc a ochrana ze strany agentury UNRWA ve smyslu čl. 1 oddílu D druhého pododstavce Ženevské úmluvy, tedy ustanovení, na které odkazuje čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta kvalifikační směrnice, toto ustanovení jim automaticky přiznává nárok na přiznání postavení uprchlíka. Maďarský Úřad pro imigraci a občanství zastával názor, že právní důsledky, které lze vyvodit z pojmu ipso facto, se údajně omezují pouze na to, že dotčená osoba spadá do působnosti této

směrnice, a tudíž použití těchto pojmů pouze otevírá možnost přiznat žadatelům postavení uprchlíka. Soud v Budapešti (Fovárosi Bírószág) se rozhodl řízení přerušit a položil Soudnímu dvoru Evropské unie předběžné otázky, v nichž se ptal pro účely čl. 12 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice následující otázky:

1. Znamená možnost dovolat se směrnice přiznání postavení uprchlíka nebo jedné z obou forem ochrany, na něž se směrnice vztahuje (postavení uprchlíka a přiznání podpůrné ochrany), podle rozhodnutí členského státu, anebo případně neznamená automatické přiznání žádné z obou forem ochrany, avšak [znamená] pouze zahrnutí do osobní působnosti směrnice?
2. Vyžaduje ukončení ochrany nebo podpory od odborné organizace pobyt mimo oblast působení této organizace, ukončení činnosti odborné organizace, konec možnosti využívat této ochrany nebo podpory od této organizace, anebo k němu dochází i v případě objektivní překážky, způsobené legitimními a objektivními důvody, která brání tomu, aby oprávněná osoba mohla ochranu nebo podporu využívat?

Soudní dvůr Evropské unie se ve svém rozsudku přiklonil k názoru, že pouhá nepřítomnost nebo dobrovolný odchod z oblasti působení agentury UNRWA nepostačuje k ukončení režimu vyloučení z přiznání postavení uprchlíka, k ukončení ochrany nebo podpory však vede nejen samo zrušení orgánu nebo odborné organizace, které poskytují ochranu nebo podporu, ale rovněž neschopnost tohoto orgánu nebo organizace plnit svůj úkol - tedy neschopnost agentury UNRWA poskytovat účinnou podporu palestinským uprchlíkům. Dle Soudního dvora Evropské unie je nutno vykládat čl. 12 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice v tom smyslu, že důvod, proč není podpora dále udělována, může rovněž vyplývat z okolností, které jsou nezávislé na vůli dotyčné osoby a nutí ji opustit oblast působení agentury UNRWA. Dle bodu 61 tohoto rozsudku Soudního dvora Evropské unie vnitrostátním orgánům přísluší za účelem určení, zda ochrana nebo podpora opravdu nejsou dále udělovány ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice, ověřit, zdaje odchod dotyčné osoby způsoben důvody, které nemohla ovlivnit a které jsou nezávislé na její vůli, jež ji nutí opustit tuto oblast a brání jí tak využívat podporu poskytovanou agenturou UNRWA. Soudní dvůr Evropské unie v bodě 62 a 63 rozsudku uvedl: „*pokud jde v konkrétním případě o přezkum okolností, za nichž došlo k opuštění oblasti působení agentury UNRWA, vnitrostátní orgány musí zohlednit cíl čl. 1 oddílu D Ženevské úmluvy, na nějž odkazuje čl. 12 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice, a sice zajistit kontinuitu ochrany palestinských uprchlíků jako takových až do doby, kdy bude o jejich postavení definitivně rozhodnuto podle příslušných rezolucí Valného shromáždění OSN. S ohledem na tento cíl musí být na palestinského uprchlíka nahlíženo tak, že je nucen opustit oblast působení agentury UNRWA, nachází-li se ve stavu závažné osobní nejistoty a není-li mu tento orgán schopen zajistit v dané oblasti životní podmínky odpovídající úkolu, který byl uvedenému orgánu svěřen*“.

Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku El Kott ze dne 19. prosince 2012 rozhodl takto:

1. Článek 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany musí být vykládán v tom smyslu, že případ, kdy ochrana nebo podpora od jiného

orgánu nebo odborné organizace Organizace spojených národů, než vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky není „z jakýchkoli důvodů“ dále udělována, zahrnuje rovněž situaci osoby, která poté, co skutečně využila této ochrany nebo podpory, ji nadále nevyužívá z důvodu, který nemůže ovlivnit a který je nezávislý na její vůli. Příslušným vnitrostátním orgánům členského státu, jenž je odpovědný za přezkum žádosti o azyl podané takovou osobou, přísluší na základě individuálního hodnocení žádosti ověřit, že tato osoba byla nucena opustit oblast působení tohoto orgánu nebo této odborné organizace, přičemž o tento případ se jedná, jestliže se tato osoba nacházela v osobním stavu závažné nejistoty a dotyčný orgán nebo odborná organizace jí v této oblasti nemohly zajistit životní podmínky odpovídající úkolu, který byl uvedenému orgánu nebo odborné organizaci svěřen.

2. Článek 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice 2004/83 musí být vykládán v tom smyslu, že jestliže příslušné orgány členského státu odpovědného za přezkum žádosti o azyl zjistily, že v případě žadatele je splněna podmínka týkající se ukončení ochrany nebo podpory poskytované Agenturou Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků (UNRWA), možnost ipso facto se „dovolat této směrnice“, znamená uznání za uprchlíka ve smyslu čl. 2 písm. c) této směrnice ze strany tohoto členského státu a automatické přiznání postavení uprchlíka tomuto žadateli, pokud se na něj nevztahuje odst. 1 písm. b) nebo odstavce 2 a 3 tohoto článku 12.

Ve světle výše uvedeného rozsudku Soudního dvora Evropské Unie měl podle žalobce žalovaný zohlednit, zda žalobce skutečně využil ochrany nebo podpory ze strany agentury UNRWA žalobce nadále tuto ochranu nebo podporu nevyužívá, z důvodu, který nemůže ovlivnit a který je nezávislý na jeho vůli, tj. byl nucen opustit oblast působení agentury UNRWA, přičemž o tento případ se jedná, jestliže se žalobce nacházel v osobním stavu závažné nejistoty a UNRWA nemohla zajistit životní podmínky odpovídající úkolu, který byl uvedenému orgánu nebo odborné organizaci svěřen.

K otázce vymezení osob, které skutečně využily ochrany nebo podpory ze strany agentury UNRWA se Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 17. 6. 2010 ve věci C-31/09 v bodě 45 uvedl: „*jak uvedla generální advokátka v bodech 12 a 13 svého stanoviska, z „Konsolidovaných instrukcí upravujících registraci a nárok na registraci“ (Consolidated Eligibility and Registration Instructions, dále jen „CERI“) agentury UNRWA, jejichž znění použitelné v současné době bylo přijato v roce 2009, vyplývá, že ačkoliv se výraz „palestinský uprchlík“ vztahuje pro potřeby UNRWA na všechny „osoby, jejichž běžné místo pobytu byla v době od 1. června 1946 do 15. května 1948 Palestina a které přišly jak o své domovy, tak o prostředky obživy v důsledku konfliktu z roku 1948“ (bod III.A.1 CERl), jiné osoby jsou také oprávněny využívat podpory nebo ochrany UNRWA. Patří mezi ně „neregistrované osoby vysídlené následkem válečných událostí v roce 1967 a pozdějších“ [bod III.B CERl; viz rovněž zejména odstavec 6 rezoluce Valného shromáždění Organizace spojených národů č. 2252 (ES-V) ze dne 4. července 1967]*“ a dále v bodě 52 uvedl: „*i když registrace u UNRWA je dostatečným důkazem skutečného využití podpory této agentury, v bodě 45 tohoto rozsudku bylo uvedeno, že tato podpora může být poskytnuta i při neexistenci takové registrace, přičemž v tomto případě musí být příjemci umožněno podat o tom důkaz jakýmkoli jiným způsobem*“.

Žalobce v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany sice nepředložil potvrzení o registraci u agentury UNRWA, avšak v rámci řízení správnímu orgánu sdělil, že do svého vycestování ze Sýrie pobýval v uprchlickém táboře Yarmouk. Uvedené tvrzení dle žalobce potvrzuje i rodinná kniha žalobce, v níž je uvedeno jako místo pobytu „El Yarmouk Camp“. Žalovaný zároveň ve svém rozhodnutí nezpochybňoval, že žalobce skutečně využil ochrany a podpory ze strany agentury UNRWA.

Žalobce v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany mimo jiné uvedl, že do začátku roku 2013 žil v uprchlickém táboře pro palestinské uprchlíky Al-Yarmouk. Žalobce vysvětlil, že Sýrii opustil začátkem roku 2013, když začali bombardovat uprchlický tábor Al-Yarmouk a on přišel o své živobytí. Pokračoval, že o mezinárodní ochranu žádá, protože mu v uprchlickém táboře Yarmouk nic nezůstalo, přišel o byt a dílnu. Dodal, že vše, co vybudoval, je srovnáno se zemí. Na bezútešnou situaci v uprchlickém táboře Yarmouk poukazuje i agentura UNRWA na svých internetových stránkách. UNRWA na těchto stránkách popisuje, že je nadále hluboce znepokojena zoufalou humanitární situací v Yarmouku a skutečnost, že rostoucí napětí a ozbrojené síly narušují úsilí agentury o zmírnění kritické situace civilistů. UNRWA dále vyzývá všechny zainteresované strany, aby okamžitě umožnily a usnadnily obnovení distribuce potravin pro civilní obyvatelstvo uvnitř tábora Yarmouk. Mluvčí agentury Chris Gunnes uvedl, že dne 4. 9. 2014 nemohla UNRWA distribuovat humanitární pomoc v táboře Yarmouk. Mluvčí dále uvádí, že je UNRWA hluboce znepokojena nad tím, že ozbrojené násilí často přeruší záchranné humanitární operace v táboře Yarmouk. UNRWA apeluje na všechny strany, aby vynaložily veškeré úsilí na ukončení utrpení více než 18.000 civilistů uvězněných zde. Dne 4. 7. 2014 UNRWA uvedla, že v měsících obléhání, která začala v červenci 2013, v palestinském uprchlickém táboře Yarmouk došlo prakticky všechno - potraviny, léky, základní zásoby. Dne 31. 1. 2014 pracovník agentury UNRWA vyfotil zástup lidí, kteří v táboře Yarmouk čekali na pomoc od této agentury, přičemž žalobce tuto fotografii přiložil. K tvrzení žalobce, že byl tábor Yarmouk bombardován před jeho opuštěním tábora, žalobce poukázal na zprávy agentury UNRWA ze dne 16. 12. 2012, kde je poukazováno na hrůzné obrazy pořízené zpravodajskými agenturami, a zprávy o četných ztrátách na životech a útěk palestinských uprchlíků z tábora Yarmouk, jež jsou sledovány a posuzovány ze strany UNRWA s extrémní starostí a vážným znepokojením. Zpráva poukazuje na bombardování centra tábora Yarmouk, po čemž se tábor dostal do chaotického stavu.

Samotná skutečnost, že žalobci byla udělena doplňková ochrana z důvodu vnitřního ozbrojeného konfliktu v Sýrii, nasvědčuje tomu, že se žalobce nacházel v osobním stavu závažné nejistoty při opuštění oblasti působení agentury UNRWA. Zároveň UNRWA nemohla žalobci zajistit životní podmínky odpovídající úkolu, který byl této agentuře svěřen (poskytovat, na základě naléhavosti a jako dočasné opatření, humanitární pomoc v co největším možném rozsahu jiným osobám v oblasti, které byly v dané době vysídlené a v důsledku válečných konfliktů nutně potřebovaly okamžitou pomoc).

Žalobce dále poukázal na rozsudek švédského Odvolacího migračního soudu ze dne 26. 11. 2013, č. j. UM 1590-13, který řešil případ palestinské uprchlice ze Sýrie registrované agenturou UNRWA, které však ochrana ani podpora ze strany agentury již nebyly poskytovány. Odvolací migrační soud žadatelce přiznal statut uprchlice, tj. udělil jí azyl ve smyslu čl. 1 oddílu D druhého pododstavce. Dále poukázal na rozhodnutí belgické „Council for Alien Law Litigation“ ze dne 23. 5. 2013, č. j. 103.509, který udělila uprchlický statut

palestinskému uprchlíkovi z Libanonu, jelikož zemi, v níž byl předtím trvale usazen, musel opustit, UNRWA mu nemohla poskytnout životní podmínky v souladu se svým mandátem a tábor Nahr el Bared, v němž žadatel předtím pobýval, byl po jeho odjezdu ze země téměř úplně zničen. Mimo to žalobce poukázal na rozsudky soudu v Budapešti (Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság) č.j. 6.K.30.092/2013/12 ze dne 7.3.2013 a ze dne 21.3.2013 č.j. 15.K30.590/2013/5, které reflektovaly shora uvedený rozsudek Soudního dvora Evropské Unie a přiznaly žalobcům azyl.

Žalobce v zemi svého původu nepochybně skutečně využil poskytovanou podporu ze strany UNRWA, jelikož sám celý život žil v táboře pro palestinské uprchlíky Yarmouk a byl v agentuře UNRWA registrován. Vzhledem k obecné bezpečnostní situaci v Sýrii a individuálním okolnostem v případě žalobce nemůže být ochrana agentury UNRWA žalobci nadále poskytována. Vzhledem k ozbrojenému konfliktu probíhajícímu v Sýrii musel žalobce oblast poskytování ochrany agenturou UNRWA opustit z důvodů na své vůli nezávislých. Žalobce má na základě všech výše uvedených skutečností za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle čl. 1 oddílu D druhého pododstavce Ženevské úmluvy. Žalovaný tak postupoval v rozporu s tímto ustanovením a porušil tím základní právo žalobce vyplývající z čl. 18 Listiny základních práv Evropské unie. Žalovaný tedy měl ověřit, zda se žalobce nacházel v osobním stavu závažné nejistoty a zda UNRWA měla možnost pro něj zajistit životní podmínky odpovídající úkolu, který byl uvedenému agentuře svěřen.

Na základě výše uvedených skutečností žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný uvedl, že popírá oprávněnost námitek uvedených žalobcem a současně s nimi nesouhlasí, neboť neprokazují, že by tento porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Žalovaný přitom odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, informace o zemi původu a napadené rozhodnutí.

Žalovaný má za to, že zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Po posouzení všech skutečností uváděných žalobcem a po zhodnocení aktuální situace na území Sýrie, kde probíhají bojové operace různých ozbrojených uskupení, žalovaný shledal, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12, § 13, § 14 zákona o azylu, avšak žalobci udělil doplňkovou ochranu v trvání 24 měsíců, která za splnění zákonných podmínek může být prodloužena.

Podle žalovaného je třeba ke každému případu přistupovat individuálně, a to i ve vztahu ke zmiňovaným rozsudkům Soudního dvora Evropské Unie. Jelikož se v Sýrii žalobce žádným způsobem politicky neangažoval, nebyl členem žádné politické strany, organizace či hnutí, proti žádným tamním uskupením veřejně nevystupoval, a sdělil, že osobně žádné problémy neměl a tuto zemi opustil legálně s vlastními osobními doklady, a v průběhu správního řízení také nikdy netvrdil, že by mu byla poskytována pomoc ze strany UNRWA, neboť uvedl, že se v Sýrii živil 21 let jako automechanik, považuje žalovaný námitky obsažené v žalobě za neopodstatněné. Navíc existence v žalobě uváděných skutečností musí být ze strany žalobce dostatečně tvrzena, což se v tomto případě nestalo.

Podle názoru žalovaného proto nebylo žalobou zpochybněno rozhodnutí správního orgánu a s ohledem na to navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V replice k vyjádření žalovaného zopakoval svá tvrzení obsažená v žalobě, přičemž zdůraznil, že při aplikaci čl. 1D Úmluvy o právním postavení uprchlíků je nutné zohlednit účel tohoto ustanovení. Prvním účelem tohoto ustanovení je zamezit překrývání kompetencí mezi UNHCR a jinými orgány a agenturami OSN, včetně UNRWA. Druhým účelem tohoto ustanovení je přitom zajistit kontinuitu ochrany a asistence palestinským uprchlíkům, jejichž postavení obdobné uprchlíkům podle čl. 1 písm. A bod 2. Úmluvy o právním postavení uprchlíků již bylo uznáno a různými rezolucemi Valného shromáždění OSN. Žalobce v této souvislosti poukázal na bod 52 odůvodnění rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 17. 6. 2010 ve věci C-31/09, dle kterého je i registrace u UNRWA dostatečným důkazem skutečného využití podpory od této agentury, přičemž tato podpora může být poskytnuta i při neexistenci takové registrace, a v tomto případě musí být příjemci umožněno podat o tom důkaz jakýmkoli jiným způsobem. Žalobce v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany mimo jiné uvedl, že do začátku roku 2013 žil v uprchlickém táboře pro palestinské uprchlíky Al-Yarmouk. Žalobce vysvětlil, že Sýrii opustil začátkem roku 2013, když začali bombardovat uprchlický tábor Al-Yarmouk a on přišel o své živobytí, a že o mezinárodní ochranu žádá, protože mu v uprchlickém táboře Yarmouk nic nezůstalo, přišel o byt a dílnu.

Žalobce si nemusí být vědom čl. 1D Úmluvy o právním postavení uprchlíků a rozsudků Soudního dvora Evropské unie, nemusí tudíž ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany přesně poukázat na znění tohoto článku. Je na správním orgánu, aby aplikaci tohoto článku v případě, že se jedná o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který uvádí skutečnosti, dle nichž by mohl spadat pod ustanovení čl. 1D posoudil ve světle rozsudků Soudního dvora Evropské unie. Tvrzení žalobce lze v tomto ohledu považovat za dostatečně konkrétní, žalobce zároveň správnímu orgánu předložil dne 23. 7. 2014 vyjádření k aplikaci rozsudku Soudního dvora Evropské unie č. C-364/11 „El Kott vs. BAH“, správní orgán však rozsudek Soudního dvora Evropské unie na případ žalobce neaplikoval.

Za splnění podmínek zakotvených v ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.

Krajský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu k okamžiku rozhodování soudu (čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU, ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany [dále jen „směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU“]). Dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.

Podle čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti jsou vyloučeni z postavení

uprchlíka, jestliže spadají do oblasti působnosti čl. 1 odst. D Ženevské úmluvy týkajícího se ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací OSN než Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Jestliže podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoli důvodů dále udělována osobám, jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění OSN, nabývají tyto osoby nároku na výhody podle této směrnice;

Podle § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu azyl dále nelze udělit, pokud cizinec požívá ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací Organizace spojených národů než Úřadu Vysokého komisaře; není-li ochrana nebo podpora z jakýchkoliv důvodů dále udělována osobám, o jejichž postavení není ještě konečně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění Organizace spojených národů, vztahují se na něho ustanovení tohoto zákona.

Podle § 50 odst. 4 správního řádu pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

K jediné námitce žalobce v dané věci, že má jako osoba, která pobývala v uprchlickém táboře Al-Yarmouk, ze kterého však byla nucena kvůli okolnostem nezávislým na její vůli odejít, má podle rozsudku Soudního dvora Evropské Unie, který řešil výklad ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004, právo na status uprchlíka a potažmo na základě žádosti o mezinárodní ochranu v České republice nárok na udělení azylu, uvažil soud následovně:

Jak žalovaný uvedl v odůvodnění napadeného rozhodnutí, předložil žalobce dne 23. 7. 2014 žalovanému rozsudek Soudního dvora Evropské Unie sp. zn. C-364/11 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 22/2013 – 36, jež uvedený rozsudek Soudního dvora Evropské Unie uvažuje ve vztahu k ustanovení § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 22/2013 – 36, vycházel z toho, že Soudní dvůr v rozsudku ve věci *El Kott* konstatoval, že čl. 12 odst. 1 písm. a) věta druhá kvalifikační směrnice „*musí být vykládán v tom smyslu, že případ, kdy ochrana nebo podpora od jiného orgánu nebo odborné organizace Organizace spojených národů než vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky není ‚z jakýchkoli důvodů‘ dále udělována, zahrnuje rovněž situaci osoby, která poté, co skutečně využila této ochrany nebo podpory, ji nadále nevyužívá z důvodu, který nemůže ovlivnit a který je nezávislý na její vůli. Příslušným vnitrostátním orgánům členského státu, jenž je odpovědný za přezkum žádosti o azyl podané takovou osobou, přísluší na základě individuálního hodnocení žádosti ověřit, že tato osoba byla nucena opustit oblast působení tohoto orgánu nebo této odborné organizace, přičemž o tento případ se jedná, jestliže se tato osoba nacházela v osobním stavu závažné nejistoty a dotýčný orgán nebo odborná organizace jí v této oblasti nemohly zajistit životní podmínky odpovídající úkolu, který byl uvedenému orgánu nebo odborné organizaci svěřen.*“. K tomu Soudní dvůr ve výroku ad 2) dále uvedl, „*že jestliže příslušné orgány členského státu odpovědného za přezkum žádosti o azyl zjistily, že v případě žadatele je splněna podmínka týkající se ukončení ochrany nebo podpory poskytované Agenturou Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků (UNRWA), možnost ipso facto se ‚dovolat této směrnice‘, znamená*

uznání za uprchlíka ve smyslu čl. 2 písm. c) této směrnice ze strany tohoto členského státu a automatické přiznání postavení uprchlíka tomuto žadateli, pokud se na něj nevztahuje odst. 1 písm. b) nebo odstavce 2 a 3 tohoto článku 12“.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že pro („automatické“) přiznání statusu uprchlíka je zapotřebí kumulativní naplnění dvou podmínek:

1) žadatel o mezinárodní ochranu skutečně využil poskytovanou ochranu nebo podporu a

2) žadatel tuto ochranu nebo podporu nadále nevyužívá z důvodů nezávislých na jeho vůli, přičemž však vnitrostátním orgánům přísluší na základě individuálního hodnocení ověřit, že tato osoba byla nucena opustit oblast působení tohoto orgánu nebo této odborné organizace.

Jedině jsou-li tyto podmínky naplněny, může se žadatel *ipso facto* dovolat kvalifikační směrnice, což má za následek automatické přiznání statusu uprchlíka.

Co se týče první z uvedených podmínek, z napadeného rozhodnutí plyne, že žalobce uvedl, že pobýval v uprchlickém táboře Al-Yarmouk v Sýrii, kde pobýval na základě povolení k přechodnému pobytu pro palestinské uprchlíky, a že má i průkaz, který slouží jako občanský průkaz. Žalovanému žalobce předložil kopie oddacího listu, průkazu k povolení k pobytu pro palestinské uprchlíky v Sýrii a další doklady, které potvrzují výpověď žalobce, že pobýval v uprchlickém táboře Al-Yarmouk.

Z webových stránek organizace UNRWA (www.unrwa.org/where-we-work/syria/camp-profiles?field=16), je zřejmé, že uprchlický tábor Al-Yarmouk sice nepatří mezi oficiální tábory organizace, avšak UNRWA zde poskytuje pomoc srovnatelným způsobem, jako v táborech ostatních. Dle názoru soudu je proto možné dovodit, že žalobce skutečně využil podpory ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU.

K druhé uvedené podmínce žalobce uvedl, že důvodem jeho odchodu bylo, že začátkem roku 2013 přišel o své živobytí v táboře Al-Yarmouk kvůli bombardování.

Ze zprávy infobanky „Sýrie – vývoj od roku 1994“, která byla jedním z podkladů napadeného rozhodnutí, vyplývá, že „18. prosince 2012 – povstalci dobyli po několikadenních bojích palestinský uprchlický tábor Jarmúk na jižním okraji Damašku, z tábora uteklo poté na 100.000 lidí“. Vzhledem k nezávislosti zdroje zprávy a časové souvislosti s výpovědí žalobce má soud za to, že byla potvrzena výpověď žalobce v tom smyslu, že důvodem jeho odchodu z tábora Al-Yarmouk byl ozbrojený konflikt.

Na základě uvedených skutečností je dle názoru soudu možné dospět k závěru, že žalobce splňuje obě z Nejvyšším správním soudem vymezených podmínek, neboť lze dovodit splnění obou podmínek na základě podkladů rozhodnutí a veřejně dostupných údajů. Zároveň je třeba upozornit na skutečnost, že se žalobce prostřednictvím podání ve správním řízení domáhal přiznání statusu uprchlíka na základě čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU a uvedených rozhodnutí. Žalobce však ani jednu z těchto skutečností uváděných žalobcem v jeho výpovědi neposuzoval, a jeho poukaz na uváděný rozsudek Soudního dvora Evropské Unie odbyl s tím, že žalobce odkazem na tento rozsudek a ustanovení § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu pouze potvrdil, že mu azyl nelze udělit,

neboť ustanovení § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu neobsahuje důvod udělení azylu, ale vylučuje z možnosti jeho udělení ty, kdo požívají ochrany nebo podpory jiných orgánů nebo odborných organizací OSN. Zároveň žalovaný dodal, že se často setkává s palestinskými uprchlíky registrovanými UNRWA, citované ustanovení zákona o azylu dosud nikdy neaplikoval.

Žalovaný tímto svým postupem porušil ustanovení § 50 odst. 4 správního řádu, neboť nepřihlížel řádně k výše uvedeným skutečnostem, jež žalobce uvedl ve své výpovědi. Toto opomenutí žalovaného mělo pro rozhodnutí klíčový význam, protože žalovaný se v napadeném rozhodnutí soustředil čistě na posuzování důvodů udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, ačkoliv měl ve světle uvedených právních názorů Soudního dvora Evropské Unie potažmo Nejvyššího správního soudu aplikovat ustanovení § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu, který je promítnutím ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU. Argumentace žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí spočívající v jazykové interpretaci ustanovení § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu a ustálené rozhodovací praxi není důvodná, neboť je v přímém rozporu se závazným výkladem ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU z uvedeného rozsudku Soudního dvora Evropské Unie i závěry uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu.

S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem a citovaným zákonným ustanovením soudu nezbylo než napadené rozhodnutí pro nezákonnost a pro výše vytčené vady řízení zrušit (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s ustanovením § 78 odst. 4 s. ř. s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Bude na žalovaném, aby v novém řízení důsledně aplikoval ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU potažmo ustanovení § 15 odst. 3 písm. a) zákona o azylu, přičemž se řídil závazným výkladem uvedeného ustanovení směrnice dle rozsudku Soudního dvora Evropské Unie sp. zn. C-364/11 a též právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 22/2013 – 36

Ačkoliv byl žalobce ve věci úspěšný ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2008, č. j. 4 Azs 51/2008 – 79 nenáleží zástupci žalobce, jako právnické osobě vzniklé na základě zvláštního zákona, která dle stanov poskytuje právní pomoc uprchlíkům nebo cizincům (viz § 35 odst. 5 s. ř. s.), odměna za zastupování podle ustanovení § 35 odst. 2 s. ř. s. a zástupce žalobce netvrdil ani neprokazoval, že v souvislosti se zastupováním žalobce účelně vynaložil nějaké náklady, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek,

je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. března 2016

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost: Bc. Švejdová

Rozsudek byl vyhlášen dne 14. 3. 2016 (§ 49 odst. 11, § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní).